

УДК 267 (477.81)

Филипчук С. В.,*кандидат історичних наук, старший викладач кафедри релігієзнавства Національного університету "Острозька академія"*

РІВНЕНСЬКА МІЖЦЕРКОВНА РАДА ЯК ЗРАЗОК ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ ТА СПІВПРАЦІ МІЖ ХРИСТІЯНСЬКИМИ КОНФЕСІЯМИ

У статті розглядаються діяльність Рівненської міжцерковної ради у контексті консолідації християнських конфесій, об'єднання їх зусиль для спільної праці в духовній та соціальній сферах.

Ключові слова: Рівненська міжцерковна рада, християнські конфесії, міжконфесійний діалог.

Ровенской межцерковный совет как образец взаимопонимания и сотрудничества между христианскими конфессиями

В статье рассматривается деятельность Ровенского межцерковного совета в контексте консолидации христианских конфессий, объединения их усилий для общего труда в духовной и социальной сферах.

Ключевые слова: Ровенской межцерковный совет, христианские конфессии, междуконфессиональный диалог.

Rivne interchurch advice as standard of mutual understanding and collaboration is between Christian confessions

In the article activity of Rivne interchurch advice is examined in the context of consolidation of Christian confessions of their efforts, for general labor in spiritual and spheres.

Key words: Rivne interchurch advice, Christian denomination, denomination's dialog.

Актуальність теми зумовлена тим, що сучасне релігійне життя України характеризується міжконфесійними непорозуміннями та протистоянням різної етіології, а також практично відсутньою співпрацею в межах суспільного конфесійного буття. На це є чимало причин: багатоконфесійність, міжправославний розкол, політизація релігійного життя, низька релігійна свідомість громадян. Проте церква (йдеться про всі її конфесійні вияви в українському соціумі) як духовний і суспільний інститут декларує бажання до активного перетворення укра-

їнського суспільства. Логічним було б об’єднання зусиль якщо не всіх християнських церков, то хоча б їх більшості навколо актуальних проблем українського сьогодення: духовно-моральний стан українців, навчання і виховання дітей та молоді на християнських принципах, милосердницька і добродійна діяльність у претенціарних закладах тощо. Потенціал церкви в означених сферах є надзвичайно великим. Частково ці функції на себе беруть Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій, нарада представників християнських церков України, Українська міжцерковна рада. Утім, окрім переважно декларацій, заяв, звернень щодо тих чи інших актуальних питань для України реальної роботи не спостерігається.

Проте проблеми консолідації конфесій, об’єднання їх для спільної праці залишається. У цьому контексті важливим є висвітлення та аналіз діяльності Рівненської міжцерковної ради (далі – РМР), яка демонструє реальну потугу до співпраці між християнськими конфесіями в духовній та соціальній сферах, що є завданням означеної статті.

Звернемося до історії. 1998 р. у Рівному починаються зустрічі священиків, які відбуваються з метою подолання упередження, яке існує між християнськими церквами. Ці зустрічі проходили за ініціативи пасторів декількох протестантських євангельських церков міста (“Голгофа”, “Жнива”, “Осанна”), а також декана римо-католицького костелу Петра і Павла. За характером – це було переважно спілкування та бесіди священиків, а також читання та роздуми над Біблією. Поважаючи традиції одне одного, учасники цих зустрічей почали шукати точки дотику у віровченні та баченні сучасної діяльності церкви, які б дозволили побачити спільне, те, що об’єднує. Так і виникла ідея Рівненської міжцерковної ради. Зустрічі почергово відбувалися в приміщенні різних церков, відтак, надзвичайно особливими та пам’ятними вони були в римо-католицькому храмі: читався уривок із Біблії, аналізувався стан духовності та моральності в місті, а також думалося-мріялося про те, що християнська церква може зробити для покращення духовної атмосфери в місті.

У 2000 р. учасники РМР прийшли до усвідомлення, що фундаментом, об’єднуючим елементом усіх християнських конфесій є Символ Віри. Визнавалося, що є різниця в літургії та богослужінні, але ці питання не є вирішальними для спасіння людської душі.

Про керівний склад чи орган РМР на той час мови не було. Усіх учасників задовольнила пропозиція, що роль координатора міжцерковних зустрічей виконує приймаюча сторона. Особливою була атмосфера подолання стіни відчуження між церквами, священики вільно вислов-

лювали власну позицію. Потрібно було реагувати на духовно-моральні проблеми, які одна церква самотужки вирішити не може, відтак назріле об'єднання зусиль було на часі.

На 2001 р. РМР – це вже сформована команда. 3 грудня 2001 р. у приміщенні Рівненської облдержадміністрації було підписано Угоду про співробітництво та організацію взаємовідносин. У документі визначено мету РМР – “зближення та примирення всіх християнських конфесій, які стоять на основі вчення Господа Ісуса Христа та інтересам кожної з них відповідає діяльність на підставі Святого Письма для поширення християнської віри”. Цю Угоду підписали: В.Ільчук, старший пастор Церкви Повного Євангелія “Осанна”, В.Гарбар, пастор Євангелічної Церкви “Голгофа”, Ф.Семенюк, пастор Української Євангельсько-Реформованої Церкви, П.Корнійчук, директор Християнської місії “Пробудження”, прот.Богдан Оплаканець, настоятель Свято-Троїцької парафії УПЦ КП, В.Зайчук, пастор Вільної Методистської Церкви, а також о.Анатолій Лук'ячук.

Цього ж 2001 р. у зв'язку з налагодженням ефективної роботи МР було запропоновано обрати координаційний комітет МР. Була висунута пропозиція обрати координатором РМР В. Гарбара (“Голгофа”), співкоординаторами Андрія Горобця (УПЦКП) і Владислава Чайку (РКЦ), а секретарем Олега Абатурова (директора місії “Обітниця миру”). Відтоді документувалася вся робота.

Неодноразово на засіданнях РМР були присутні представники державних органів – керівники відділів та департаментів, які відповідають за роботу з дітьми, молоддю, благодійні соціальні проекти, а також особисто губернатор Василь Червоний [3, с. 4].

Яким був результат співпраці між християнськими конфесіями в форматі РМР? Перш за все, спільна координація зусиль та намірів, обговорення та аналіз наболілого покращило атмосферу взаємин між церквами: було прийняте апріорне рішення – не осуджувати один одного, а приймати в конфесійній різноманітності.

Який же був характер роботи РМЦ? Так, силами ради велася боротьба з засиллям окультної практики в м. Рівне. Зокрема, до відповідних відділів та міського голови були направлені звернення від РМР щодо ненадання оренди в кінопалаці “Україна” різного роду ворожкам та цілителям, а також заборони реклами їхньої діяльності в ЗМІ. Так, на одному з засідань 2005 р. міжцерковної ради священники дійшли згоди, що потрібно активізувати роз'яснювальну роботу серед громадськості міста й області про святість неділі та зло окультизму, популяризувати праведне життя на засадах заповідей Божих [2, с. 8]. РМР також провадить

роботу в освітньому напрямі з цього питання. Зокрема, в 2001 р. була проведена конференція “Віра чи марновірство”, в якій окрім церковних діячів виголосили доповіді науковці (кандидат фізико-математичних наук Володимир Гранцев, м. Київ; кандидат медичних наук Борис Дем’яненко, м. Київ, доктор педагогічних наук Василь Жуковський, м. Острог), лікарі – психіатри та психотерапевти.

РМР Були проведені спільні молитви покаяння на Майдані Незалежності Рівного – проти абортів, за здоров’я сімей тощо.

Традиційною стала щорічна міжцерковна “Хо́да в ім’я Ісуса”, що відбувається на початку літа. Одна колона віруючих вирушає від римокатолицького костелу Петра і Павла, інша – Покровського собору УПЦ КП. На Майдані незалежності обидві колони сходяться, щоб провести міжцерковне віче “з наболілих мешканцям Рівного проблем” [1, с. 1], на якому проголошувалася спільна завершальна молитва за благословення міста і краю, участь в якій брали священники та представники різних конфесій. Церковні діячі, взявшись за руки, спільно вголос проголосували “Отче наш”. Зокрема, у 2005 р. на такому “Віче” були присутні представники міської та обласної влад. У промові народного депутата, голови обласної організації УНП Сергія Олексюка було наголошено, що як і святі отці, так і представники влади мають спільну думку щодо заборони ворожбитства й окультизму в місті і їхньої реклами в ЗМІ. Подальші його слова вказували на те, що для заборони торгівлі у вихідні та святкові дні, з ініціативою якої витупала РМР, представники влади сподіваються на активну підтримку священників та їхньої пастви.

Особлива сфера зацікавлень та праці РМР, а також УХМТ “Обітниця миру” – це шкільна молодь. Зокрема, в 2001 р. був проведений конкурс малюнка, фотографії та літературний конкурс “Бог – Народ – Україна”, переможцями якого стали учні Рівного Косарева Мирослава та Лавринчук Максим [4, с. 3].

Так, з 2002 р. серед шкіл міста започаткована християнська спортивна олімпіада “Дитячі ігри”, під час проведення якої окрім спортивних змагань з різних видів спорту священниками РМР були проведені уроки християнської етики. Цей грандіозний захід всебічно підтримувався місцевою владою, адже духовно-моральне та фізичне здоров’я молоді – це сфера особливого занепокоєння та турботи. Перша олімпіада відбулася за участі майстрів спорту європейського рівня, які влаштували для дітей показові виступи. У заході брало активну участь 12 християнських конфесій міста, які розподілили між собою 16 шкіл. На загал у “Дитячих іграх” було задіяно понад 3 тис. учнів міста. Спільна праця (молитви за потреби, обговорення результатів змагань) РМР трива-

ла 2,5 місяці. На Майдані незалежності було проведено нагородження переможців. Учасники стверджують, що це була весела співпраця, що була сповнена спортивного азарту, радості перемог, а також апробація нових форм роботи церков із молоддю.

Ініціатива РМР від 4 липня 2005 р. у співпраці з Луганськими християнськими конфесіями щодо внесення в “Державний класифікатор” професії “священик” закінчилася позитивним вирішенням, що свідчить про рівень співпраці та наполегливості в об’єднанні зусиль, які можуть впливати навіть на законотворчість.

Священики занепокоєні наповненням інформаційного простору України, зокрема телебачення, антиморальними фільмами, які сповнені сцен насилля, пропагують антисоціальну поведінку тощо. Так, у 2007 р. за підтримки РМР у Рівному відкрився духовно-просвітницький телевізійний канал “Сфера TV”, діяльність якого мала на меті пропагувати духовні християнські цінності у всіх сферах життя людини.

Отже, висвітлення діяльності Рівненської міжцерковної ради дозволило проаналізувати досвід цієї міжконфесійної організації, а також показало точки дотику конфесій у спільній суспільній роботі в українському соціумі (на регіональному рівні). Історія діяльності РМР показує реальні справи, а не лишень декларативні заяви та зафіксовані на папері наміри. Цей досвід може бути корисним для кожного регіону України, що, в разі його втілення, дозволило б пом’якшити міжконфесійну напругу та максимально інтегрувати церкву до вирішення нагальних духовно-моральних та соціальних проблем України.

Список використаних джерел та літератури:

1. Гарматюк В. З Ісусом проти торгівлі / Валерій Гарманюк // Рівненська газета. – № 69. – 22 червня 2005. – С. 1.
2. Ісаєв В. Священики проти окультизму / Володимир Ісаєв // Експрес. – 10-12 червня 2001. – С. 8.
3. Омелянчук І. Василь Червоний: Економічне піднесення нашого краю розпочнеться з духовного / Інна Омелянчук // Волинь. – 10 червня 2005. – С. 4.
4. Селезень М. Священики боротимуться з окультизмом / Микола Селезень // Рівне вечірнє. – № 61. – 14 червня 2001. – С. 3.

УДК 2 (477) : 351.862.8

Шаправський С. А.,*кандидат історичних наук, старший викладач кафедри релігієзнавства Національного університету "Острозька академія"*

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЛІГІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У статті проаналізовано основні проблеми забезпечення релігійної безпеки в Україні.

Ключові слова: безпека, релігія, держава, іслам, протестантизм, православ'я.

Проблемы обеспечения религиозной безопасности Украины и пути их решения

В статье проанализированы основные проблемы обеспечения религиозной безопасности в Украине.

Ключевые слова: безопасность, религия, государство, ислам, протестантизм, православие.

Problems of providing of religious safety of Ukraine and ways of their decision

In the article the basic problems of providing of religious safety are analysed in Ukraine.

Keywords: safety, religion, state, Islam, Protestantism, Orthodoxy.

Проблема гарантування безпеки у сфері релігії є однією з найгостріших для сучасного світу. Недостатня увага чи недооцінка її складових може призвести до розгортання кризових явищ як на національному, так і на глобальному рівнях.

Багато сучасних науковців вважають одним із шляхів виходу людства з глобальної кризи – створення духовних засад, які забезпечували б усталеність і безпеку суспільного розвитку, переорієнтацію свідомості з утилітарних, споживацьких на вищі ціннісні основи і повернення до духовних витоків.

У сучасних умовах розвитку українського суспільства, за наявності глибокої економічної та політичної криз в державі, з відчутним впливом на внутрішню політику близьких та далеких сусідів, актуалізується проблема збереження духовно-релігійної самоідентифікації українського народу.